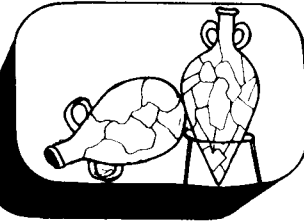

חדשות מן העבר

כיצד מארגנים ועידת ה.מ.ב.

שלמה דורי, הארכיון ומוזיאון הרפת – יפעת

במכתבו של מנחם שטיגלברג (שגב), מורר לגידול בקר במקוה-ישראל ומפעילי ה.מ.ב. בימים ההם, המופנה למזכירות ה.מ.ב. הוא כותב:

18.12.1941

ח.ג.

...ואשר להצעתי "המזורה" לכנס את הועידה השנתית של מגדלי הבקר במקוה-ישראל הרינו להודיע, דיברתי עם האדון א. קראוזה (המנהל הותיק של מקוה-ישראל – ש.ד.) ואני יכול להציע לכם את בית הספר מקוה-ישראל כאכסניה לועידה השנתית העומדת להתקיים. בית הספר מעמיד לרשותכם **אולם ישיבות**, 200-250 מקומות ישיבה, מטבח בית הספר יכול **לפרנס** את כל חברי הועידה, במחיר 80 (שמונים) מא"י ליום, הלינה – 40 מיטות בחדרים מיוחדים, תעמודנה לרשות חלק מחברי הועידה. יש גם אפשרות לסדר כ-25 מקומות לינה במיטות ועל מזרונים באולם הגדול. לשאר

בב"ח

מ. שטיגלברג

(לתשומת לב מארגני אספות שנתיות שלנו היום! – ש.ד.)

• • •

האם "החקלאית" היתה באמת הראשונה בביטוח מקנה?

על סמך עדויות ועל סמך מסמכים מקובל לקבוע את שנת 1919 כשנת ייסוד "החקלאית" כראשית הביטוח והעזרה הוטרינרית בארץ. והנה, בעלון של מוזיאון וארכיון המושבה כפר תבור (מסחה) כתוב:

"קופה הדדית להבטחת בהמות באחריות" נוסדה בשנת תרע"א (1911) כחברה לביטוח בהמות, עסקה באספקת שירות וטרינרי ובמתן הלוואות לבעלי בהמות ניזוקות. ב-1914 פסקה

פעילות החברה. אגודה ארצית בשם "החקלאית" הוקמה בעקבותיה ובן כפר תבור, אהרון רוטבלט, שימש כמזכיר הכללי. עד כאן הציטוט, יצאתי למוזיאון של כפר תבור, אשר בהנהלתו היעילה והחיננית של הח' דוד גולדמן, בן "מסחה", והנה מה שהעליתי מהמסמכים המצויים שם: ב-1911, במסגרת הקמת אגודות שיתופיות בכפר תבור (כגון חנות משותפת "אחיטוב", קופת מלוח, ה"תבור" וכו') הוקמה "קופה הדדית להבטחת בהמות באחריות". יש בידי צילומים של פוליסות

ביטוח, אשר המוציאה אותן היא החנות המשותפת "אחיטוב" (או בשמה הצרפתית "Boutique coopérative AHITOUV").

הנה דוגמא:

פוליס נומר 125

דב הרשקוביץ

עגלה שחורה, הפנים, הבטן, קצה הזנב, יד אחת – לבן.

השנים	4	5	6
סכום ההערכה	80	100	130 פרנקים
פרמיה 3%	2.40		

לפי המסמכים עזרה וטרינרית כמעט שלא היתה, אך הביטוח היה דבר חיוני ביותר כי אובדן מוחלט של הבקר היה צפוי.

• • •

קודם כל, הערה כללית למדור זה. הרשימות והידיעות המתפרסמות במדור זה מתפרסמות ככתבם וכלשונם במקור. אם פה ושם מופיע ביטוי או סגנון מוזר או ארכאי – דעו לכם, כך כתבו ראשוני הענף. גם מונחים מקצועיים מצוטטים כפי שהיו מקובלים אז. בכרך ח' של "השדה" תרפ"ח (ינואר-פברואר 1928) מופיעה סקירה על מצב הרפת בדגניה א', כתובה על ידי מרים ברץ והנה כמה קטעים מהסקירה.

"הרכב העדר 43 פרות, 8 מבכירות, 23 עגלות ו-3 עגלים, בס"ה 77 גולגולות. התנובה הממוצעת של 13 מבכירות, בגיל 27 חודשים לזמן ההמלטה, הגיעה ל-2,800 ליטר בערך... מבכירה הולנדית הממליטה בקיץ, החום גורם לירידה גדולה. אגב, כל ההולנדיות סובלות אצלנו מהחום ואינן עולות על הפרות המקומיות, שגודלו אצלנו – לעומת זה הזנת עולה הרבה יותר ביוקר. בשנים הקודמות תנובת המבכירות היתה יותר קטנה. באופן ממוצע היתה 2,100 ליטר בערך. עלית המבכירות באה

ע"י הצלבה מתאימה וגידול שיטתי. בקשר לזה אגע בשאלת ההרבעה. בארץ מקובל, שלא להרביע עגלה, שטרם הגיעה לגיל שנתיים ושלושה חודשים (27 חודש – ש.ד.). מוסכם, שע"י הרבעה מוקדמת מקטינים את תנובת הגידול. בבואנו להרביע את העגלה, עלינו להתחשב עם מצבה הגופני. אם היא מפותחת, אפשר להרביע גם בגיל 15-17 חודש. ידוע, שהגידול במשקיני עולה ביוקר רב וע"י הרבעה מוקדמת הננו מרוויחים הכנסה של שנה נוספת והתפתחות גופנית של העגלה יותר מהירה. לשם השגת המטרה האחרונה רצוי לאחר ההרבעה השנייה, כ-4 חודשים, אחרי ההמלטה להפסיק לחלבה כשלושה חודשים לפני ההמלטה השנייה. מבכירות שהמליטו בגיל שנתיים וחודש הגיעו למשקל 400 ק"ג והולדות ביום היוולדם ל-36-37 ק"ג. מובן מאליו, שהזנת המבכירות צריכה להיות מספיקה בהחלט. באופן קונקרטי – בגיל ההתעברות 400 גר' חלבון ופי שישה עמילן בזמן ההריון. משישה חודשים ואילך צריך להוסיף למנה היומית 150 גר' חלבון ו-375 גר' עמילן.

בשביל הגידול צריכים להקים סככה פשוטה מוגנת בפני גשם ובפני שמש. בסככה הזאת וחצר על ידה יכולות העגלות להימצא כל השנה הן ביום והן בלילה. (רעיות הגדרה – "ספארי" – ש.ד.). בתוך הרפת צריכים להחזיק רק פרות חולבות. רצוי, שיהיה לנו פר מיוחד. השותפות בנידון זה מסכנת את הרפת. רצוי מקומות מיוחדים להמלטות ולפרות חולות. הטעמים מובנים לכל.

במשך השנה דרושות שלוש עובדות קבועות, במשך 5 חודשים של תקופת ההמלטות והגידול דרושה עובדת רביעית ובזמן החליבה המרובה – עזרה נוספת."

מרים ברץ, דגניה א'

(שימו לב, כשמדובר על עבודה, מדובר על כוחות עבודה ממין נקבה, כי בזמנה של מרים ברץ לגברים היתה הרפת "מחוץ לתחום" – ש.ד.).

• • •